

ANMELDELSE SEKSUALUNDERVISNING 17. mar. 2020 | kl. 15:34

Det kan være svært at tale om seksualitet, men vi er nødt til at prøve

Af: Anne Rudbeck

Frida Nøddebo Nyrups bog om Elba, der lærer om tisse mænd, tisse kvinder og meget andet, er et forfriskende bidrag til den stadig meget begrænsede stak børnebøger om børns seksualitet, særligt fordi tabuisering af børns seksuelle nysgerrighed og doktorlege er ikkeeksisterende i bogen - og det trænger vi til.

Fakta

Titel

Elba lærer om tisse mænd og tisse kvinder

Forfatter

Frida Nøddebo Nyrup

Sider

79

Paperback: 198 kroner, hardcover: 298 kroner, e-bog: 89 kroner

Forlag

Forlaget NyfaBooks

Når man underviser i køn, seksualitet og mangfoldighed på en pædagoguddannelse, ved man, at udfoldelse af seksualiteten (stadig) har trange kår i børnehøjde. Denne viden stammer fra eksisterende litteratur og forskning på området og fra pædagogstuderende, som fra deres praktikker i de danske institutioner refererer, at børns seksuelle udvikling og nysgerrighed stadig er tabu mange steder. Konsekvensen af dette kan være, at børn vokser op med et syn på seksualitet som noget, der skal afledes og gemmes væk, hvilket kan give dem et hæmmet og distanceret forhold til egen krop og seksualitet – og det er jo ikke noget, vi ønsker for nogen.

Frida Nøddebo Nyrup har samme oplevelse, og hun har derfor skrevet en bog til børnehave- og indskolingsbørn, hvor man gennem en spændende historie om pigen Elba udforsker den barnlige seksualitet, lærer at forstå hinandens kroppe, anatomi og grænser og får hjælp til en forståelse af de samfundsmæssige normer, vi har i Danmark omkring sex, seksuel nysgerrighed og forskellen på den voksne og den barnlige seksualitet. Her er det værd at nævne, at netop denne distinktion mellem den voksne og den barnlige seksualitet *er* der – og den er markant – men ofte sidestilles de to. Dette kan måske være årsag til, at mange voksne stadig krummer tæer og er i vildrede, når børn leger doktorlege i pudrummet eller rokker frem og tilbage på en sofaryg i 0. klasse.

Bogen indledes med et forord, hvor forfatteren opfordrer til, at man som fagperson/voksen taler med børn om seksualitet på flere forskellige niveauer via en dialogcirkel, som illustrerer måder, hvorpå man kan tale med børn om seksualitet – dette uddybes i bogens efterskrift. Herefter følger en historie om børnehavebarnet Elba, der bliver nysgerrig på sin tissekone, og på hvordan man kan få dejlige fornemmelser i den ved at nusse med en fjer og hælde sand på, hvilket Elba gør i selskab med sin ven fra børnehaven. Undervejs bidrager Elbas forældre

med en anatomibog, og pædagogen Anton supplerer med øvelser i afgrænsning og i at lytte til hinanden. Alle kapitler i bogen er efterfulgt af spørgsmål til inspiration, og for de lidt større børn er sproget letlæseligt, så de selv kan læse bogen og eventuelt besvare skriftligt.

Her fristes jeg til at nævne den aktuelle debat om folkeskolens Uge Sex, hvor lærere giver udtryk for ikke at være klædt godt nok på til seksualundervisningsopgaven – "Elba lærer om tissemand og tissekoner" kan være et vigtigt bidrag til snakken om grænser, (forskelle på) kroppen, og hvad der føles rart (i stedet for "kondom på banan-pædagogikken"). Bogen har med andre ord et stort didaktisk potentiale og er for lærere og pædagoger et anvendeligt værktøj i en snak, som kan være ret svær.

Bogens illustrationer er ganske fine, og anatomidelen er meget tro mod virkeligheden. En fin detalje er skildpaddebamsen Tordenskjold, der som et hyggeligt og genkendeligt element følger med i Elbas eventyr.

Nogle vil måske kalde det grænseoverskridende, at det på et tidspunkt er Elbas far, der holder et spejl, så Elba kan se sin tissekone, men jeg parerer her med et ligestillingsperspektiv, for kan det ikke lige så godt være far, som det kan være mor, der tager snakken med Elba om kroppens anatomi?

I bogens efterskrift inviteres læseren/den voksne med til et historisk oprids af synet på den barnlige seksualitet – her forstår man pludselig bedre, hvorfor seksualitet stadig kan være vanskeligt at tale om, og også årsagerne til, at vores pædagoger indimellem kan befinde sig i et krydspres mellem deres faglige viden og samfundets syn på børns seksualitet. I efterskriftet opnår man dertil en bedre forståelse af seksualitetens udvikling, og af hvordan og hvorfor forbud, ydmygelser og tabuisering af seksualiteten i barndommen kan hæmme (for ikke at sige ødelægge) den voksne seksualitet.

En sjov lille detalje i efterskriftet er de små historier om synet på børns seksualitet andre steder i verden, hvilket bidrager til min antagelse om, at synet på barnlig seksualitet i Danmark har sit ophav i nogle diskursive og normative forståelser af seksualitet, som nærværende bog forsøger at bryde med gennem en invitation til dialog om det naturlige og helt normale ved børns seksuelle nysgerrighed. Tak, Frida – den er en fast del af pensum fremover.

Kathrine fik debut som seksualunderviser: Sådan gik det

Pædagogerne har det, men ikke lærerne

Anmeldelse: Seksualitet, skole og samfund

